

ME/180/070614
Paper-I
(Works Accounts)

Time Allowed: Three Hours

Marks: 100

Note

- Attempt all the questions and part of a question must be attempted continuously at one place.
- Rough work should be done on the space provided for in the answer sheet at Page No.2.
- Missing data, if any, may be assumed but must be indicated specifically in the answer.

Q.1 a) Define the following:-

- Advance payment
- Final payment
- Secured advance
- Liabilities
- Non-recurring expenditure.

b) What is a JV (Journal Voucher)? Indicate the purpose of preparing JV.

ੳ) ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ:-

- ਪੇਸ਼ਗੀ ਅਦਾਇਗੀ
- ਅੰਤਿਮ ਅਦਾਇਗੀ
- ਸੁਰਖਿਅਤ ਪੇਸ਼ਗੀ
- ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ
- ਅਨਾਵਰਤਕ ਖਰਚਾ

ਅ) ਜਨਰਲ ਵਾਊਚਰ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਇਸਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮੰਤਵ ਦਸੋ।

2x5+10=20

- Q.2 a) Distinguish between deposit work and contributory work.
- b) What steps should be taken to ensure that expenditure incurred on deposit/contributory work does not exceed the amount deposited?
- c) Write a detailed note on SR and IUT Bills Control Register.

ੳ) ਜਮਾਂ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਦਾਈ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਫਰਕ ਦੱਸੋ।

ਅ) ਜਮਾਂ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਦਾਈ ਕਾਰਜ ਦਾ ਖਰਚਾ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਰਕਮ ਤੋਂ ਨਾ ਵਧੇ, ਇਸ ਲਈ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਣ?

ੲ) ਐਸ.ਆਰ. ਅਤੇ ਆਈ.ਯੂ.ਟੀ. ਬਿਲ ਕੰਟਰੋਲ ਰਜਿਸਟਰ ਤੇ ਵਿਸਤਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

6+7+7=20

Q.3 Comment on the following:-

- a) Sr. Xen Suburban Division, Patiala has issued a U-Cheque for Rs.74,000/- for IUT Bill of Rs.85,000/- raised by Sr.Xen, Op. Divn., Rajpura.
- b) U-Cheque for Rs.7,50,000/- issued by RE/ASHP has been reported to be lost in transit. AO/Thermal Design, Patiala insists that old U-Cheque be cancelled and a new U-Cheque be issued in lieu thereof.
- c) IUT Bill has been raised by 'A' O&M Divn. against 'B' O&M Divn. on a/c of use of its vehicle on O&M Works.
- d) Key of the chest in use in Sub Division Office has been lost. SDO directs SDC to get it manufactured locally.
- e) Mistake in cash book is discovered in the subsequent month. It is proposed to correct it by drawing the pen through incorrect entry and inserting the correct one in red ink.

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਦਿਓ:-

- ੳ) ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਸਬਅਰਬਨ ਮੰਡਲ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਸੰਚਾਲਣ ਮੰਡਲ, ਰਾਜਪੁਰਾ ਦੇ 85,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਆਈ.ਯੂ.ਟੀ. ਬਿਲਾਂ ਲਈ 74,000/- ਦਾ ਯੂ ਚੈਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
- ਅ) ਸਥਾਨਿਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ 7,50,000/- ਦਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਯੂ- ਚੈਕ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੇਖਾ ਅਫਸਰ, ਥਰਮਲ ਡਿਜ਼ਾਇਨ, ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣਾ ਯੂ ਚੈਕ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਨਵਾਂ ਯੂ ਚੈਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
- ੲ) ' ਏ ' ਓ ਅਤੇ ਐਮ ਮੰਡਲ ਨੇ 'ਬੀ ' ਓ ਅਤੇ ਐਮ ਮੰਡਲ ਦੇ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਓ ਅਤੇ ਐਮ ਕਾਰਜਾਂ ਤੇ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਲਈ ਆਈ.ਯੂ.ਟੀ. ਬਿਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।
- ਸ) ਉਪ ਮੰਡਲ ਦਫਤਰ ਦੇ ਕੈਸ ਚੈਸਟ ਦੀ ਚਾਬੀ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਉਪ ਮੰਡਲ ਅਫਸਰ ਨੇ ਉਪ ਮੰਡਲ ਕਲਰਕ ਨੂੰ ਬਜਾਰ ਵਿਚੋਂ ਚਾਬੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।
- ਹ) ਕੈਸ ਬੁੱਕ ਵਿਚ ਹੋਈ ਗਲਤੀ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਨੋਟਿਸ ਵਿਚ ਆਈ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗਲਤ ਪੈਨ ਨਾਲ ਕੱਟ ਕੇ ਉਥੇ ਲਾਲ ਸਿਹਾਈ ਨਾਲ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

4x5=20

- Q.4 a) Write the procedure for processing of tenders.
- b) Tenderers are required to submit earnest money at the prescribed rates. Are there any exceptions to the rule in Purchase Regulations?
- ੳ) ਟੈਂਡਰਾਂ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚੜਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਲਿਖੋ।
- ਅ) ਟੈਂਡਰ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਲੋਂ ਟੈਂਡਰ ਨਾਲ ਬਿਆਨਾ ਰਕਮ ਵਜੋਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਕਮ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਪ੍ਰਚੇਜ਼ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਹੈ?

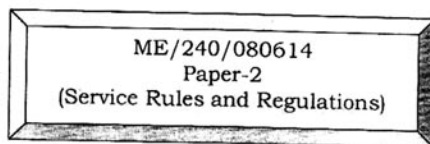
10+10=20

- Q.5 a) Classify the following transactions:-

- i) Cash in hand
- ii) Income tax recovered from salaries.
- iii) Sale of tender forms
- iv) Revenue stamps for affixing on receipts

- ੳ Amount recoverable from employees.
- b) What do you understand by stale cheque ? How is it revalidated?
- c) Distinguish between imprest and temporary advance.
- d) Distinguish between repair and maintenance.
- ੳ) ਛੇ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਲੇਖਾ ਮੈਂਦ ਦਸੋ:-
- i) ਨਗਦੀ ਰਕਮ
  - ii) ਤਨਖਾਹ ਵਿਚੋਂ ਕੱਟਿਆ ਆਮਦਨ ਕਰ
  - iii) ਟੈਂਡਰ ਫਾਰਮ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਰਕਮ
  - iv) ਰਸੀਦਾਂ ਤੇ ਲਾਉਣ ਲਈ ਰੈਵਨਿਊ ਸਟੈਂਪਾਂ।
  - v) ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲਣ ਯੋਗ ਰਕਮ।
- ਅ) ਸ਼ੇਲ ਚੈਕ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
- ੲ) ਸ਼ਰਕਾਰੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਅਤੇ ਆਰਜ਼ੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਵਿਚ ਫਰਕ ਦਸੋ।
- ਸ) ਸ਼ੁਰੂਮਤ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਵਿਚ ਫਰਕ ਦਸੋ।

5x4=20

Time allowed: Three Hours

Marks: 100

Note

- ❖ Attempt all the questions and part of a question must be attempted continuously at one place.
- ❖ Rough work should be done on the spaced provided for in the answer sheet at Page-2.
- ❖ Missing data, if any, may be assumed but must be indicated specifically in the answer.

.....

Q.1 a) Briefly explain honorarium and fees. State the services for which the employee can retain the total amount of fee received by him.

b) Define the following:-

- i) Chief Public Office
- ii) Chief Executive Officer
- iii) Cadre
- iv) Head of Office
- v) Competent authority.

ੳ) ਸਨਮਾਨ ਭੱਤਾ ਅਤੇ ਫੀਸ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਕਰੋ। ਉਹ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਫੀਸ ਦੀ ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਰਖ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅ) ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ:-

- i) ਮੁੱਖ ਪਬਲਿਕ ਦਫਤਰ
- ii) ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਫਸਰ
- iii) ਕਾਡਰ
- iv) ਦਫਤਰ ਦਾ ਮੁੱਖੀ

v) ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ

10+5x2=20

- Q.2 a) What are the rules of leave to probationers and apprentices?
- b) What is adoption leave and for how many days it can be granted?
- c) What is paternity leave? Explain briefly.
- ੳ) ਅਜਮਾਇਸ਼ ਅਧੀਨ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਨਿਯਮਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
- ਅ) ਅਡਾਪਸ਼ਨ ਲੀਵ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਤਨੇ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਮੰਜੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- ੲ) ਪੈਟਰਨਟੀ ਲੀਵ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਕਰੋ।

10+5+5=20

- Q.3a) What is pension? State various kinds of pension and the conditions under which it is granted.
- b) State when the approval to commute pension lapses and the conditions under which the application for commutation can be withdrawn.
- ੳ) ਪੈਨਸ਼ਨ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇਣ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
- ਅ) ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਟਾਂਦਰੇ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਕਦੋਂ ਰੱਦ ਸਮੱਥ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਟਾਂਦਰੇ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਅਰਜੀ ਵਾਪਿਸ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

10+10=20

- Q.4 a) Fix the pay of an Er. Officer of the Corporation in the unrevised scales upto 1.5.2007 whose service details are as under:-

Basic pay on 1.1.1996	8550 (as JE in pay scale of Rs.7750/8500)
DNI	1.6.1996
Extraordinary Leave	1.4.96 to 31.3.96

Promoted as AE on 18.7.1996

Two increments stopped with future effect on 1.2.1999

23 year advance promotional increment due on 1.6.2000

Promoted as AEE on 1.1.2001

One increment stopped without future effect vide Office Order dated 20.5.2003.

Two AGI stopped without future effect vide Office Order issued on 20.2.2004.

Passed departmental exam for Engg. Officers on 30.4.2002.

b) What are the facilities and concessions admissible to the family members of an employee of the Corporation who dies while in harness?

ੳ) ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਜੀ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਅਣਸੋਧੇ ਸਕੇਲਾਂ ਵਿਚ 1.5.2007 ਤੱਕ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯਮਤ ਕਰੋ:-

1.1.1996 ਨੂੰ ਮੁਢਲੀ ਤਨਖਾਹ	8550 (ਜੇ.ਈ. ਸਕੇਲ 7750/14500 ਵਿਚ)
ਅਗਲੀ ਸਾਲਾਨਾ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਮਿਤੀ	1.6.1996

ਵਿਸੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ	1.4.96 ਤੋਂ 31.5.1996
--------------	----------------------

ਤਰੱਕੀ ਬਤੌਰ ਏ.ਈ.	16.7.1996
-----------------	-----------

1.2.1999 ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਤਰੱਕੀਆਂ ਭਵਿੱਖੀ ਅਸਰ ਸਹਿਤ ਬੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

23 ਸਾਲਾ ਅਗਾਊਂ ਤਰੱਕੀ ਇੰਕਰੀਮੈਂਟ ਡਿਊ	1.6.2000
-----------------------------------	----------

ਤਰੱਕੀ ਬਤੌਰ ਏ.ਈ.ਈ.	1.1.2001
-------------------	----------

20.5.2003 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲਾਨਾ ਤਰੱਕੀ ਬਗੈਰ ਭਵਿੱਖੀ ਅਸਰ ਸਹਿਤ ਬੰਦ ਕੀਤੀ ਗਈ।

20.2.2004 ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲਾਨਾ ਤਰੱਕੀਆਂ ਬਗੈਰ ਭਵਿੱਖੀ ਅਸਰ ਸਹਿਤ ਬੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਇੰਜੀ. ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 30.4.2002

- ਅ) ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਨੂੰ ਕੀ -2 ਸਹੂਲਤਾਂ /ਰਿਆਇਤਾਂ ਮਿਲਣਯੋਗ ਹਨ।

15+5=20

Q.5 a) To whom the provident fund standing at the credit of a deceased employee can be paid if the subscriber dies before receiving the final payment.

b) Can Head of Department re-delegate financial powers to subordinates? Explain quoting relevant regulations.

c) Can interest free advance be made to firms/suppliers? Explain quoting relevant regulations/powers.

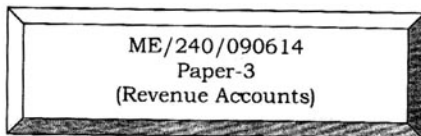
ੳ) ਅਗਰ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਅਦਾਇਗੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫੰਡ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੀ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਅ) ਕੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਹੇਠਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ/ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀ-ਸੌਪਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਸਹਿਤ ਬਿਆਨ ਕਰੋ।

ੲ) ਕੀ ਫਰਮਾਂ/ਸਪਲਾਇਰਜ਼ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਮੁਕਤ ਪੇਸ਼ਗੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਸਹਿਤ ਬਿਆਨ ਕਰੋ।

10+5+5=20

Time allowed: Three Hours

Marks: 100

Note

- ❖ Attempt all the questions and part of a question must be attempted continuously at one place.
- ❖ Rough work should be done on the spaced provided for in the answer sheet at Page-2.
- ❖ Missing data, if any, may be assumed but must be indicated specifically in the answer.

.....

Q.1 a) Definitions:

- i) Connected load
- ii) Rounding off energy bill (Net/Gross)
- iii) Consumer
- iv) Essential Services
- v) Temporary connection

ੳ) ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਲਿਖੋ

- i). ਕੁਨੈਕਟਿਡ ਲੋਡ
- ii) ਊਰਜਾ ਬਿਲਾਂ ਨੂੰ ਰਾਊਂਡ ਆਫ ਕਰਨਾ
- iii) ਖਪਤਕਾਰ
- iv) ਲਾਜਮੀ ਸੇਵਾਵਾਂ
- v) ਆਰਜੀ ਕਨੈਕਸ਼ਨ

- b) What type of transactions are made in sundry charges and allowances register (Form Sop-6) and sundry allowances adjustment register (Form Sop-6A)?

- ਅ) ਸੰਡਰੀ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਅਤੇ ਅਲਾਊਸਿਜ਼ ਰਜਿਸਟਰ (ਫਾਰਮ ਐਸ.ਓ.ਪੀ. 6) ਅਤੇ ਸੰਡਰੀ ਅਲਾਊਸਿਜ਼ ਅਡਜਸਟਮੈਂਟ ਰਜਿਸਟਰ (ਫਾਰਮ ਐਸ.ਓ.ਪੀ. 6ਏ) ਵਿਚ ਕਿਹੜੇ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?

10+10=20

- Q.2 a) Which officers/officials are authorized to take meter readings for load upto 500 KW?
- ੳ) 500 ਕਿਲੋਵਾਟ ਤੱਕ ਮੀਟਰ ਦੀ ਰੀਡਿੰਗ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਹਨ?
- b) Prepare energy bill of MS consumer for the month of 5/2014 having following particulars:-

1.	Sanctioned Load	22.900 KW
2	Supply Voltage	400 Volt
3	Type of Industry	General
4	KVAH Reading	Old: 233776 New: 242009
5.	KWH	Old: 223708 New: 231898

Line CT Ratio 100/5, Meter Ratio 200/5, Meter Multiplier-1 and Industry is situated within the Municipal Limits.

- ਅ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਮ ਐਸ ਖਪਤਕਾਰ ਦਾ ਮਹੀਨਾ 5/2014 ਦਾ ਬਿਲ ਤਿਆਰ ਕਰੋ:-

1.	ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੁਦਾ ਲੋਡ	22.900 ਕਿਲੋ ਵਾਟ
2	ਸਪਲਾਈ ਵੋਲਟੇਜ	400 ਵੋਲਟ
3	ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੀ ਕਿਸਮ	ਜਨਰਲ
4	ਕੇ.ਵੀ.ਏ.ਐਚ. ਪੜ੍ਹਤ	ਪੁਰਾਣੀ: 233776 ਨਵੀਂ: 242009
5.	ਕੇ.ਡਬਲਿਊ ਐਚ ਪੜ੍ਹਤ	ਪੁਰਾਣੀ: 223708 ਨਵੀਂ: 231898

ਲਾਈਨ ਸੀ.ਟੀ. ਰੇਸ਼ੋ 100/5, ਮੀਟਰ ਰੇਸ਼ੋ 200/5, ਮੀਟਰ ਮਲਟੀਪਲਾਇਰ-1 ਅਤੇ ਇੰਡਸਟਰੀ ਮਿਊਨਿਸਪਲ ਏਰੀਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਥਿਤ ਹੈ।

10+10=20

- Q.3 a) What are the conditions regarding release of connection/extension to a person involved in Theft of Electricity/UUE & defaulting amount?

- ੳ) ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਚੋਰੀ/ਅਣ-ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਲੋਡ ਅਤੇ ਡਿਫਾਲਟਿੰਗ ਰਕਮ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੋਡ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਹਨ?
- b) Which officers/officials are responsible for maintaining energy variation register?
- ਅ) ਐਨਰਜੀ ਵੇਰੀਏਸ਼ਨ ਰਜਿਸਟਰ ਬਣਾਉਣ/ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ?

10+10=20

- Q.4 a) What are the latest rates of service connection charges, initial security and initial security deposit and initial security for consumers under spot billing?

- ੳ) ਸਰਵਿਸ ਕਨੈਕਸ਼ਨ ਚਾਰਜਿਜ, ਇਨੀਸ਼ੀਅਲ ਸਕਿਊਰਟੀ ਅਤੇ ਸਪਾਟ ਬਿਲਿੰਗ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਲਈ ਇਨੀਸ਼ੀਅਲ ਸਕਿਊਰਟੀ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰੇਟ ਲਿਖੋ।
- b) Explain the rebates/benefits given by the Corporation to its DS/NRS consumers under latest VDS scheme.
- ਅ) ਨਵੀਂ ਵੀ.ਡੀ.ਐਸ. ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਘਰੇਲੂ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਛੋਟਾਂ/ਲਾਭ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

15+5=20

- Q.5 a) Prepare energy bill of the Corporation employee residing in the municipal limits having following particulars.

1	Sanctioned Load	4.800 KW
2	Old reading	155
3	Current reading	723 ..
4	Basic pay	22800/-
5	Period of bill	21.3.14 to 25.5.14

- ੳ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਇੰਪਲਾਈ ਦਾ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਬਿਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਕਿ ਮਿਊਨਿਸਪਲ ਲਿਮਿਟ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ:-

1	ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੁਦਾ ਲੋਡ	4.800 ਕਿਲੋਵਾਟ
2	ਪੁਰਾਣੀ ਰੀਡਿੰਗ	155
3	ਨਵੀਂ ਰੀਡਿੰਗ	723
4	ਬੇਸਿਕ ਤਨਖਾਹ	22800/-
5	ਬਿਲ ਦਾ ਸਮਾਂ	21.3.14 ਤੋਂ 25.5.14

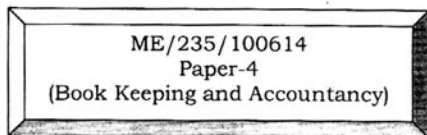
- b) Calculate the load of NRS consumer having following installation

1	Lamps	25 (which include 4 lamps of 100 watts)
2	Fans	10
3	ACs	3
4	Wall Sockets	40
5	Power Sockets	12 (which include 3 Power Sockets of 3 Phase)

ਅ) ਵਪਾਰਕ ਖਪਤਕਾਰ ਦਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਯੰਤਰਾਂ ਦਾ ਲੋਡ ਦਸਿਆ ਜਾਵੇ:-

1	ਲੈਂਪ	25 (ਇਸ ਵਿਚ 4 ਨੰ. ਲੈਂਪ 100 ਵਾਟ ਦੇ ਹਨ)
2	ਪੇਂਖੇ	10
3	ਏ.ਸੀ.	3
4	ਵਾਲ ਸਾਕੇਟ	40
5	ਪਾਵਰ ਸਾਕੇਟ	12 (ਇਸ ਵਿਚ 3 ਫੇਜ਼ ਦੀਆਂ 3 ਪਾਵਰ ਸਾਕੇਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ)

$$10+10=20$$

Roll No.....

Time allowed: Three Hours

Marks: 100

Note

- ❖ Attempt all the questions and part of a question must be attempted continuously at one place.
- ❖ Rough work should be done on the spaced provided for in the answer sheet at Page-2.
- ❖ Missing data, if any, may be assumed but must be indicated specifically in the answer.

.....

Q.1 Prepare profit and loss account and balance sheet as on 31.12.2003 from following figures:-

Particulars	Amount (Rs.)
Purchases	120500
Stock opening	21500
Salaries	14000
Rent and Rates	3000
Insurance	800
General Expenses	3100
Wages	25000
Machinery	31000
Debtors	20000
Cash	3000
Drawings	7000
Capital	52000
Sales	186000
Creditors	10900

Adjustments:

- 1) Salaries for the month of December unpaid Rs.1600/-
- 2) Insurance prepaid Rs.250/-.

3) Depreciation on machinery @ 10%

4) Closing stock Rs.26000/-

ਅ) ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਤੋਂ ਲਾਭ ਹਾਨੀ ਖਾਤਾ ਅਤੇ ਬੈਲੇਂਸ ਸੀਟ ਤਿਆਰ ਕਰੋ ਮਿਤੀ 31.12.2003:-

ਪਰਟੀਕੁਲਰ	ਰਕਮ
ਖੀਦ	120500
ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸਟਾਕ	21500
ਤਨਖਾਹਾਂ	14000
ਕਿਰਾਇਆ	3000
ਇਨਸੈਰੋਂਸ	800
ਆਮ ਖਰਚੇ	3100
ਵੇਜ਼ (ਮਜਦੂਰੀ)	25000
ਮਸ਼ੀਨਰੀ	31000
ਡੈਬਟਰਜ਼	20000
ਕੈਸ	3000
ਡਰਾਇੰਗ	7000
ਕ੍ਰੈਡੀਟਲ	52000
ਸੇਲਜ਼	186000
ਕਰੈਡਿਟਰਜ਼	10900

ਐਡਜਸਟਮੈਂਟਸ

- 1) ਦਸੰਬਰ 2003 ਦੀ ਤਨਖਾਹ 1600/- ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।
- 2) ਇਨਸੈਰੋਂਸ ਪ੍ਰੀਪੇਡ ਰੁ.250/-
- 3) ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਘਸਾਈ 10%
- 4) ਕਲੇਜਿੰਗ ਸਟਾਕ ਰੁ:26000/-

20

Q.2

A company provides depreciation under straight line method @ 10%. The balance of machinery as on 31.12.2000 after writing off depreciation for the year was Rs.1,95,150/- (total cost of machinery was Rs.358000/-). During January 2001 a new plant was purchased at a cost of Rs.29500/- and one old machine which had cost of Rs.5500/- in 1989 was sold as scrap for Rs.400/-. During January 2002, there was

additions costing Rs.18,000/- and a machine which had cost Rs.7,000/- in 1996 was sold for Rs.3500/-. You are requested to write up plant and machinery account for 2001 and 2002.

ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਲਾਈਨ ਮੈਥਡ (straight line method) ਅਨੁਸਾਰ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਤੇ 10% ਘਸਾਈ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। 31.12.2000 ਨੂੰ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਖਾਤੇ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਘਸਾਈ ਤੇ ਬਾਅਦ ਸੀ ਰੁ.195150 (ਕੁਲ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਲਾਗਤ ਰੁ.35800/-) ਜਨਵਰੀ 2001 ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਨਵਾਂ ਪਲਾਟ ਖੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਕੀਮਤ ਰੁ.29500/- ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਸ਼ੀਨ ਜਿਸ ਦੀ ਕੀਮਤ 1989 ਵਿਚ ਰੁ.5500/- ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਰੁ.400 ਵਿਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਨਵਰੀ 2002 ਵਿਚ ਰੁ.1800/- ਦੀ ਨਵੀਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਖੀਦੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਸ਼ੀਨ ਜਿਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਰੁ.700/-, 1996 ਵਿਚ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਰੁ.3500/- ਵਿਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਲ 2001 ਅਤੇ 2002 ਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦਾ ਖਾਤਾ ਬਣਾਓ।

20

Q.3 a) Prepare a bank reconciliation statement as on 30.4.1998 from the following particulars:-

- 1) A's overdraft as per bank pass book was Rs.12000 as on 30.4.1998.
- 2) On 28.4.1998 cheques have been issued for Rs.7000 out of which cheques for Rs.3000 had been encashed upto 30.4.1998.
- 3) Cheques amounting to Rs.3500 had been deposited into bank for collection but out of these only Rs.500 had been credited in the bank pass book.
- 4) Bank had charged Rs.500 as interest on overdraft, the intimation of which was received on May 4, 1998.
- 5) Bank shows a credit of Rs.1000 representing Rs.400 paid by a debtor directly into bank and Rs.600 collected by Bank in respect of interest on A's investment. A had no knowledge of these items.
- 6) Bank has debited Rs.1200 on account of life insurance premium of A as per standing orders which was not recorded in the cash book.
- 7) Credit side of the cash book column was cast short by Rs.1000/-.

- b) Define going concern concept.
- ਉ) ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 30.4.1998 'ਤੇ' ਦੀ ਬੈਂਕ ਰਿਕੰਸੀਲੇਸ਼ਨ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਬਣਾਓ:-
- 1) ਦੋ ਦੈ ਬੈਂਕ ਪਾਸ ਬੁਕ ਅਨੁਸਾਰ ਓਵਰ ਡਰਾਫਟ 30.4.1998 ਨੂੰ ਰੁ.1200/- ਸੀ।
  - 2) 28.4.98 ਨੂੰ ਜੋ ਰੁ.7000/- ਦੇ ਚੈਕ ਕੱਟੇ ਗਏ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ 3000/- ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦੇ ਚੈਕ 30.4.98 ਤੱਕ ਇਨਕੈਸ ਹੋਏ ਸਨ।
  - 3) ਰੁ.3500 ਦੇ ਚੈਕ ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਜਮਾਂ ਕਰਾਏ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ 500/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਚੈਕ ਹੀ ਕਰੈਡਿਟ ਹੋਏ ਸਨ।
  - 4) ਬੈਂਕ ਦੇ 500/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਿਆਜ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਇਤਲਾਹ ਮਿਤੀ 4 ਮਈ, 1998 ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਸੀ।
  - 5) ਬੈਂਕ ਵਿਚ 1000/- ਰੁਪਏ ਕਰੈਡਿਟ ਹੋਏ ਸਨ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਦੇਣਦਾਰ ਨੇ 400/- ਰੁਪਏ ਸਿਧਾ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਦੇ 600/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਿਆਜ ਜਮਾ ਇਕਠਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ' ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੀ।
  - 6) ਬੈਂਕ ਵਲੋਂ 1200/- ਰੁਪਏ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾਂ ਦੀ ਰਕਮ ਡੈਬਿਟ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਹਾਲੀਂ ਕੈਸ ਬੁਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ।
  - 7) ਕੈਸ ਬੁਕ ਦਾ ਕੈਸ ਕਾਲਮ ਰੁਪਏ 1000/- (ਕਰੈਡਿਟ ਪਾਸੇ ਦਾ) ਘਟ ਸੀ।
- ਅ) Going concern concept ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਸਿਤ ਕਰੋ।

15+5=20

Q.4 A firm found that its trial balance on 31.12.2005 did not agree. The difference (excess debit) of Rs.250 was carried to suspense account and the books were closed. Ongoing through books you find that

- 1) The total of page of sales return book was carried forward as Rs.425/- in the place of Rs.452/-.
- 2) An item of sale to Ram Prasad was posted as Rs.206/- in place of Rs.296/-.
- 3) Cash sales of Rs.400/- were not posted to sales account.
- 4) Depreciation of machinery to Rs.350/- was not posted to depreciation account.

- 5) Goods for Rs.227 purchased from Hari Narayan were omitted to be posted to his account.
- 6) Shiva Nath paid Rs.470/- in full settlement of his account but it was posted Rs.407/- to his account.
- 7) Purchase book was overcast by Rs.10/-.

b) Explain advantages and disadvantages of double entry system.

ੳ) ਇਕ ਫਰਮ ਦਾ 31.12.2005 ਦਾ ਟਰਾਇਲ ਬੈਲੇਂਸ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਉਸ ਵਿਚ ਰੁਪਏ 250/- (ਡੈਬਿਟ ਵੱਧ) ਸੀ ਉਸਨੂੰ ਸਸਪੈਂਸ ਅਕਾਊਂਟ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਕੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਸ਼ਾਅਦ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲਗਿਆ:-

- 1) ਸੇਲਜ਼ ਰਿਟਰਨ ਬੁਕ ਦਾ ਟੋਟਲ ਜੋ ਕਿ 452 ਰੁਪਏ ਸੀ ਅਗੇ 425/- ਰੁਪਏ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।
- 2) ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਸੇਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਉਸ ਦੀ ਰਕਮ 296/- ਦੀ ਬਜਾਏ 206/- ਰੁਪਏ ਲਿਖੀ ਗਈ।
- 3) ਕੈਸ ਸੇਲਜ਼ ਰੁਪਏ 400/-ਸੇਲ ਅਕਾਊਂਟ ਨੂੰ ਪੋਸਟ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।
- 4) ਡੈਪਰੀਸਿਟੇਸ਼ਨ ਮਸੀਨਰੀ ਦੀ 350/-ਰੁਪਏ ਘਸਾਈ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਪੋਸਟ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।
- 5) ਹਰੀ ਨਰਾਇਣ ਤੋਂ ਜੋ ਰੁਪਏ 227/- ਦੀ ਖ਼ੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਉਸਦੇ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਪੋਸਟ ਹੋਣੀ ਰਹਿ ਗਈ।
- 6) ਸਿਵ ਨਾਥ ਜਿਸਨੇ ਰੁਪਏ 470/- ਦੇ ਕੈ ਆਪਣਾ ਖਾਤਾ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਸਿਰਫ 407 ਰੁਪਏ ਹੀ ਪੋਸਟ ਹੋਏ।
- 7) ਪਰਚੇਜ਼ ਬੁਕ ਦਾ ਜੋੜ ਰੁਪਏ 10/-ਨਾਲ ਵਧ ਸੀ।

ਅ) ਡਬਲ ਐਂਟਰੀ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਅਤੇ ਹਾਨੀਆਂ ਦਸੋ।

12+8=20

Q.5 a) What is the difference between revenue expenditure and capital expenditure?

ੳ) ਰੈਵਨਿਊ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ ਵਿਚ ਫਰਕ ਦਸੋ।

b) Define followings Computer Terms:-

- 1) Local area network

2) Primary Key

3) Sorting data.

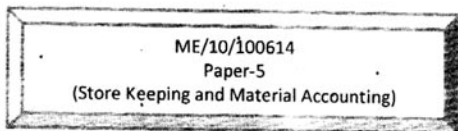
ਅ) ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਦਸੋ:-

1) ਲੋਕਲ ਏਰੀਆ ਨੈਟਵਰਕ

2) ਪਰਾਈਮਰੀ ਕੀ

3) ਸੋਰਟਿੰਗ ਡਾਟਾ

5+3x5=20

Time Allowed: Three Hours

Marks: 100

Note

- Attempt all the questions and part of a question must be attempted continuously at one place.
- Rough work should be done on the space provided for in the answer sheet at Page No.2.
- Missing data, if any, may be assumed but must be indicated specifically in the answer.

Q.1a) Discuss the valuation of Receipts (GRN): Purchases and Returns from works.

b) State the procedure for preparation of abstract of material issued.

ੳ) ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ: (GRN) ਖ਼ੀਦ ਅਤੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਮਾਲ।

ਅ) ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦੀ ਸਾਰਣੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਲਿਖੋ।

10+10=20

Q.2 a) Discuss the valuation of issue of materials.

b) Discuss the emergency/sport purchases

c) Discuss the adjustment of unused material lying at various works.

ੳ) ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ?

ਅ) ਐਮਰਜੈਂਸੀ/ਸਪੋਰਟਸ ਪਰਚੇਜ਼ ਬਾਰੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ੲ) ਵੱਖ-2 ਕੰਮਾਂ ਤੇ ਪਏ ਅਣਵਰਤੇ ਮਾਲ ਦੇ ਸਮਾਯੋਜਨ ਬਾਰੇ ਦਸੋ।

10+5+5=20

Q.3a) Explain capital materials purchase by classifying account code as per chart of Accounts.

b) Write short note on O&M material-in transit a/c.

c) Enumerate the account code of the following:-

- i) Capital Material Pending Inspection.
- ii) O&M Material Pending Inspection.
- iii) Capital Material in Transit.
- iv) Capital Material at site.
- v) O&M Material at site.

ੳ) ਚਾਰਟ ਆਫ ਅਕਾਊਂਟਸ ਅਨੁਸਾਰ ਲੇਖਾ ਕੋਡ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੂੰਜੀਗਤ ਮਾਲ ਦੀ ਖ਼ੀਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਅ) ਓ ਅਤੇ ਐਮ ਮਟੀਰੀਅਲ ਇਨ ਟਰਾਂਜਿਟ ਲੇਖੇ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ੲ) ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੇ ਲੇਖਾ ਕੋਡ ਦੱਸੋ ਜਾਣ:-

- i) ਪੂੰਜੀਗਤ ਮਾਲ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ।
- ii) ਓ ਅਤੇ ਐਮ ਮਾਲ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ।
- iii) ਪੂੰਜੀਗਤ ਮਾਲ ਇਨ ਟਰਾਂਜਿਟ
- iv) ਪੂੰਜੀਗਤ ਮਾਲ ਕੰਮ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੇ
- v) ਓ ਅਤੇ ਐਮ ਮਾਲ ਕੰਮ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੇ

$$10+5+1 \times 5 = 20$$

Q.4a) Explain the O&M Material Purchase by classifying Account Code as per Chart of Accounts.

b) Explain the material issued on loan to parties other than contractors.

c) Enumerate the account code of the following:-

- i) Capital Material Stock Adjustment Account.....Steel.
- ii) Capital Material Stock Adjustment Account.....Cement.
- iii) Capital Materials Stock Adjustment, Account-Transformers.
- iv) Capital Materials Stock Adjustment Account-Metering Equipments.
- v) Capital Materials Stock Adjustment Account-Cables & Conductors.

- ੳ) ਚਾਰਟ ਆਫ ਅਕਾਊਂਟਸ ਅਨੁਸਾਰ ਲੇਖਾ ਕੋਡ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਓ ਅਤੇ ਐਮ ਮਾਲ ਦੀ ਖ਼ੀਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- ਅ) ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਜੇ ਤੇ ਮਾਲ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।
- ੲ) ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੇ ਲੇਖਾ ਕੋਡ ਦਸੋ ਜਾਣ:-
- ਪੂੰਜੀਗਤ ਮਾਲ ਸਟਾਕ ਸਾਮਯੋਜਨ ਲੇਖਾ...ਸਟੀਲ
  - ਪੂੰਜੀਗਤ ਮਾਲ ਸਟਾਕ ਸਾਮਯੋਜਨ ਲੇਖਾ...ਸੀਮਿੰਟ
  - ਪੂੰਜੀਗਤ ਮਾਲ ਸਟਾਕ ਸਾਮਯੋਜਨ ਲੇਖਾ...ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਰਜ਼
  - ਪੂੰਜੀਗਤ ਮਾਲ ਸਟਾਕ ਸਾਮਯੋਜਨ ਲੇਖਾ...ਮੀਟਰਿੰਗ ਉਪਕਰਣ
  - ਪੂੰਜੀਗਤ ਮਾਲ ਸਟਾਕ ਸਾਮਯੋਜਨ ਲੇਖਾ...ਕੋਬਲਜ਼ ਅਤੇ ਕੰਡਕਟਰਜ਼

$$10+5+1 \times 5 = 20$$

- ੨.5 a) What is basic input and output software (BIOS)?
- b) What is Modem?
- c) What is the difference between save and save as?
- d) State the procedure for accountal of obsolete materials.

- ੳ) ਬੇਸਿਕ ਇਨਪੁਟ ਅਤੇ ਆਊਟਪੁਟ ਸੋਫਟਵੇਅਰ (ਬੀ.ਆਈ.ਓ.ਐਸ.) ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- ਅ) ਮੌਡਮ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- ੲ) ਸੇਵ ਅਤੇ ਸੇਵ ਐਜ਼ ਵਿਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ?
- ਸ) ਅਪ੍ਰਚਲਿਤ ਮਾਲ ਦਾ ਲੇਖਾ ਜ਼ੋਖਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਬਾਰੇ ਦਸਿਆ ਜਾਵੇ।

$$5 \times 4 = 20$$